

Viktig information inför övernattningen

Du som ska arrangera en övernattning (till exempel läger) i en lokal som inte är avsedd för övernattning behöver anmäla detta till räddningstjänsten.

Det är vanligt att lokaler som inte är utformade för övernattning nyttjas för tillfällig övernattning vid till exempel idrotts- och föreningsevenemang. Med tillfällig övernattning menas enstaka nätter, (upp till 7 nätter) vid enstaka tillfällen (något tillfälle per år).

Anmälan

Tillfällig övernattning ska alltid anmälas till brandförsvaret, oberoende av hur länge övernattningen ska pågå. Anmälan ska ske senast 5 dagar innan övernattningen. Arrangören ansvarar för att anmälan blir gjord.

Anmälan syftar till att göra brandförsvaret uppmärksam på att övernattning pågår så att det kan tas i beaktan vid en eventuell räddningsinsats i byggnaden. Anmälan innebär inget godkännande av övernattning utan ansvaret för att övernattning sker på ett säkert sätt åvilar alltid arrangören.

Krav

Övernattningsverksamhet innebär större krav på brandskyddet i lokalen och kräver framförallt trygga utrymningsförutsättningar. Därmed är fungerande brandcellsindelning, utrymningsvägar och utrymningslarm viktiga delar i brandskyddet. Brandskyddet i denna typ av lokaler är utformat för den verksamhet de normalt används för, vilket innebär att brandskyddet är anpassat för att de som vistas i lokalen förväntas vara vakna. En tillfällig övernattning, i en lokal som inte är avsedd för övernattning, innebär därför en tillfällig ändring av verksamheten (PBL 8 kap §1 3p). Lokalen behöver därför uppfylla en rad krav för att kunna nyttjas.

Räddningstjänsten delar in kraven på övernattningslokalen/lokalerna i två nivåer:

- **Kravnivå 1** gäller för övernattning för maximalt 30 personer i samma byggnad.
- **Kravnivå 2** gäller för övernattning för fler än 30 personer i samma byggnad.

Följer ni angivna kravnivåer så uppfyller ni brandförsvarets krav. Om det inte finns möjlighet att följa reglerna i sin helhet, kontakta räddningstjänsten för dialog.

Ansvar och skyldigheter

Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor är det fastighetsägaren eller arrangören som ansvarar för att brandskyddet håller en tillräckligt bra nivå. Detta syftar såväl på det byggnadstekniska brandskyddet som på det organisatoriska brandskyddet.

ARRANGÖREN

Den som arrangerar en tillfällig övernattning är nyttjanderättshavare och ansvarar generellt sett för det organisatoriska brandskyddet. Övernattningens omfattning och lokalernas komplexitet styr omfattningen på det organisatoriska brandskyddet. Viktiga punkter som arrangören alltid ska säkerställa verkställs för att det organisatoriska brandskyddet ska anses nå upp till skälig nivå är:

1. Att det upprättas en nödlägesorganisation.
2. Att de som vistas i lokalen/lokalerna får den information de behöver på ett språk de förstår.
3. Att övernattningen anmäls till brandförsvaret.
4. Att det utses en förläggningsansvarig.
5. Att kontroll av det byggnadstekniska brandskyddet genomförs av förläggningsansvarig.

Punkt 1-3 ovan kan delegeras till exempelvis förläggningsansvarig, ledare eller förälder. Det som delegeras är arbetsuppgiften, ansvaret kvarstår dock på arrangören, ansvar kan inte delegeras.

NÖDLÄGESORGANISATION

Arrangören ska, i enlighet med Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, ha en framtagen nödlägesorganisation. Nödlägesorganisationen ska beskriva hur olika funktioner som ingår i organisationen ska agera i händelse av brand, eller aktiverat utrymningslarm. Funktioner som kan ingå i en nödlägesorganisation är exempelvis förläggningsansvarig (se 2.1.4), ledare, föräldrar. Viktigt är att de olika funktionerna som ingår är informerade och införstådda med nödlägesorganisationen och vem som förväntas göra vad.

I händelse av brand eller aktiverat utrymningslarm ska nödlägesorganisationen utan dröjsmål aktiveras. Nödlägesorganisationen förväntas kunna initiera och leda en utrymning av lokalerna så att samtliga personer hinner utrymma innan kritiska förhållanden uppstår, kunna göra en första insats mot brand genom att använda tillgänglig släckutrustning samt larma. Om räddningstjänsten larmats till platsen ska någon person ur nödlägesorganisationen möta räddningstjänsten och informera om vad som har hänt, om det finns personer kvar i byggnaden samt hur många de är.

INFORMATION

Varje deltagargrupp ska informeras om vilka regler och anvisningar som gäller vid nyttjande av lokalen/lokalerna.

Informationen ska minst omfatta följande:

- Utrymningsvägar
- Brand- och utrymningslarm
- Uppsamlingsplats
- Släckutrustning
- Ordningsregler (Exempel på ordningsregler återfinns i bilaga C)

Informationen syftar till att de som vistas i lokalen/lokalerna ska kunna agera på ett tillfredsställande sätt vid en brand- och/eller utrymningsituation, att sannolikhet för att en brand startar- och att konsekvensen av en eventuell brand minimeras.

Förläggningsansvarig

Vid all övernattnings ska det finnas en förläggningsansvarig på plats vid övernattningslokalen/lokalerna. Förläggningsansvarig utses av arrangören.

Förläggningsansvarig ska:

- Vara myndig.
- Vara svensktalande eller på annat sätt kunna tillgodogöra sig de regler som finns.
- Ha god kännedom över använda lokaler, brandskydd och utrymningsvägar.
- Ha en komplett förläggningsplan, där det bland annat framgår vilka lokaler som används och antalet personer som finns i respektive övernattningslokal.
- Om automatiskt brandlarm finns, veta var närmaste larmknapp finns.

Förläggningsansvarig ska tillse att:

- Det i övernattningslokalen finns möjlighet att larma brandförsvaret via t.ex. mobiltelefon.
- Samtliga övernattande vet var telefon för larmning finns, att SOS Alarm nås på 112 samt larmadress till byggnaden.
- Bilagan "**Checklista – kontroll av brandskydd**" fylls i och att eventuella brister åtgärdas innan övernattnings sker i lokalerna. Checklistan ska kunna uppvisas för brandförsvaret.
- Ordningsregler (Exempel på ordningsregler återfinns i bilaga C) finns uppsatta i samtliga övernattningslokaler.
- Förläggningsverksamheten regelbundet följs upp och kontrolleras. Brandskyddskontroll av samtliga lokaler som nyttjas ska genomföras varje dag och eventuella brister ska åtgärdas.

KONTROLL AV DET BYGGNADSTEKNISKA BRANDSKYDDET

Fastighetsägaren ansvarar generellt sett för det byggnadstekniska brandskyddet, se 2.2. Men arrangören ansvarar för att de brandtekniska installationernas funktion kontrolleras innan och regelbundet under övernattnings.

Fastighetsägare

Fastighetsägaren ansvarar generellt sett för att lokalen/lokalerna uppfyller byggnadstekniska brandskydds krav för det ändamål som uthyrningen syftar till. Fastighetsägaren ansvarar för att brandtekniska installationer är i funktion. Exempel på brandtekniska installationer är: Brand- och utrymningslarm, utrymningsvägar, brandcellsgränser, dörrar i brandcellsgränser, brandgasventilation.

Räddningstjänstens tillsyn

Räddningstjänsten genomför regelbunden tillsyn av lokalen/lokalerna och den normala verksamhet som bedrivs i den, enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Räddningstjänsten har också möjlighet att genomföra motsvarande tillsyn vid ett övernattningstillfälle. Tillsyn kan ske antingen efter avisering eller genom spontant besök i byggnaden och kan omfatta hela eller delar av byggnaden/verksamheten. Eventuell tillsyn från räddningstjänsten ersätter inte arrangörens och/eller uthyrarens ansvar att kontrollera lokalerna.

Det åligger uthyraren och arrangören att vid varje övernattningstillfälle kontrollera och säkerställa att lokalerna uppfyller kraven för tillfällig övernattning.

Vid räddningstjänstens tillsyn kontrolleras om det finns förutsättningar att använda lokalerna för tänkt övernattning. Exempel på funktioner som kan kontrolleras vid tillsyn är:

- Att lokaler som ska användas för övernattning samt väg till utrymningsväg och utrymningsvägar är försedda med rökdetektorer och larmdon i tillräcklig omfattning.
- Att utrymningsvägar är försedda med vägledande markering med nödströmsförsörjning i minst 60 minuter.
- Att antal övernattande inte är högre än vad lokalen/lokalerna har förutsättningar för.
- Att övernattningen är organiserad på ett, ur brandskyddssynpunkt, tillfredsställande sätt avseende organisation, information, kunskap, placering av sovplatser, ordning, osv.

Upptäcks brister vid tillsyn informeras arrangören om vad som ska göras för att lokalen ska anses lämplig för tillfällig övernattning. Arrangören sköter eventuell kontakt med uthyraren.

I de fall då räddningstjänsten inte anser att övernattning är lämplig eller att arrangören inte har förutsättningar för att säkerställa att övernattningen kan ske på ett tillfredsställande sätt kan räddningstjänsten välja att förbjuda aktuell övernattning i enlighet med Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 5 kap. 2§.